

Handläggare: Anna Ambjörn
Telefon: 08-508 22 048

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Samråd kring förslag till miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för norra östersjöns vattendistrikt.

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
Avdelningschef

Sammanfattning

Till Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd har remiss inkommit angående samråd för Norra Östersjöns vattendistrikt från kommunstyrelsen.

December 2000 antogs ett ramdirektiv för vatten av alla medlemsländerna i EU, det så kallade ramdirektivet för vatten, 2000/60/EG. För direktivets genomförande har Sverige inrättat fem vattendistrikt med en myndighet för respektive distrikt. Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt har tagit fram program för genomförandet av direktivet vilket nu är utsänt på remiss. Remissunderlaget består av följande fyra delar: En förvaltningsplan som sammanfattar arbetsmetoder och

resultat inom vattenförvaltningen från 2004 och fram till idag, förslag på miljökvalitetsnormer för distriktets vatten, ett åtgärdsprogram samt en miljökonsekvensbeskrivning. I underlaget redovisas även nuvarande status distriktets yt- och grundvatten.

Förvaltningen lämnar synpunkter angående kostnader utifrån ramdirektivet vad gäller badvatten samt vikten av att hänsyn tas till kommande klimatförändringar i plan- och vattenarbetet i staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelningen för samhällsplanering.

Bakgrund

Till Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd har remiss inkommit angående samråd för Norra Östersjöns vattendistrikt från kommunstyrelsen. Remissen är utskickad från Vattenmyndigheten för norra Östersjöns vattendistrikt i Västmanlands län och består av fyra delar: förvaltningsplan, miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och miljökonsekvensbeskrivning avseende Norra Östersjöns vattendistrikt. Yttrande önskas senast 2009-06-16.

Remissen har skickats till samtliga kommuner inom vattendistriktet samt till ett stort antal myndigheter och intresseföreningar. Inom Stockholms stad har remissen blanda annat skickats till sju stadsdelsnämnder, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, och Stockholm Vatten AB.

Remissunderlaget i sin helhet finns att läsa hos förvaltningens handläggare eller på Vattenmyndigheternas hemsida: www.vattenmyndigheterna.se under Samråd 09 för ett bättre vatten.

Norra Östersjöns vattendistrikt

December 2000 antogs ett ramdirektiv för vatten av alla medlemsländerna i EU, det så kallade ramdirektivet för vatten, 2000/60/EG. Direktivet innebär en ny helhetssyn på vattenfrågorna och ett systematiskt arbete för att bevara och förbättra Europas sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten. Sverige har införlivat direktivet i svensk lagstiftning bland annat genom bestämmelser i miljöbalken samt delat in Sverige i fem vattendistrikt med respektive vattenmyndighet. Stockholm omfattas av Norra Östersjöns vattendistrikt vilket är det minsta till ytan men har den största befolkningen med 2,9 miljoner invånare. Vattenmyndigheten för norra Östersjöns vattendistrikt ligger hos länsstyrelsen i Västmanlands län. Vattendistriktet berör 76 kommuner och omfattar hela eller delar av sju län:

Stockholms län, Uppsala län, Södermanlands län, Östergötlands län, Örebro län, Västmanlands län och Dalarnas län.

Genomförandet av vattenförvaltningen, som är det svenska genomförandet av EU:s vattendirektiv, innebär att Sverige ska kartlägga och analysera alla vatten, fastställa mål/kvalitetskrav och upprätta åtgärdsprogram för vattenmiljöerna i Sverige samt övervaka dem. Syftet är att uppnå målsättningen ”god vattenstatus” i alla vatten senast år 2015. Vattenmyndigheten ska fastställa miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan senast den 22 december 2009 efter en samrådsperiod på minst 6 månader. Dokumenten ska sedan gälla under perioden 2010-2015.

Samrådsunderlaget

Underlaget består av följande fyra delar:

Förvaltningsplan sammanfattar arbetsmetoder och resultat inom vattenförvaltningen från 2004 och fram till idag. Planen ger även en kort beskrivning av inriktningen på det fortsatta vattenförvaltningsarbetet.

Miljökvalitetsnormer innehåller förslag till vilka miljökvalitetsnormer som ska gälla för distriktets vatten. Målet är att alla vatten ska nå minst god status till år 2015. Vissa vatten föreslås få en lägre miljökvalitetsnorm än god status och vissa vatten får en tidsfrist till år 2021 eller år 2027.

De beslutade miljökvalitetsnormerna kommer att bli juridiskt bindande.

Åtgärdsprogram beskriver de åtgärder som bedöms nödvändiga för att de beslutade miljökvalitetsnormerna ska uppnås i tid. Det handlar dels om att utveckla styrmedel, dels om konkreta förbättringar av vattenmiljön. Åtgärder som beskrivs i programmet riktar sig till myndigheter och kommuner. Det beslutade åtgärdsprogrammet kommer att bli juridiskt bindande.

Miljökonsekvensbeskrivning sammanfattar de bedömda konsekvenserna för miljön som det föreslagna åtgärdsprogrammet kan väntas ge.

Nuvarande status för yt- och grundvatten

Yt- och grundvatten klassificeras utifrån ekologisk och kemisk status. Där den ekologiska statusen kan anges som hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status och den kemiska som god eller otillfredsställande status. Övergödning och fysiska störningar anges som de allvarligaste miljöproblemen för den ekologiska statusen för distriktets ytvatten. Omkring 70 % av distriktets sjöar och vattendrag

uppvisar måttlig ekologisk status eller sämre. Av kust- och övergångsvattnen uppnår cirka 95 % av vattenförekomsterna inte god ekologisk status. Omkring 4% av vattendragen och cirka 40 % av sjöarna klassificeras till sämre än god kemisk status. Framförallt visar många sjöar problem med höga halter av kvicksilver i fisk. Av kustvattnet uppnår cirka 8% inte god kemisk status.

När det gäller grundvattnet uppnår endast cirka 2 % av vattenförekomsterna inte god kemisk status. De grundvatten som inte uppvisar god kemisk status överskrider föreslagna normer för bekämpningsmedel och /eller klorid.

Vattnet i anslutning till Hägersten – Liljeholmens stadsdelsområde ingår i Östra Mälaren och bedöms ha god ekologisk status. Den kemiska statusen bedöms däremot som otillfredsställande.

Riskbedömning 2015

En riskbedömning har genomförts där man bedömer risken att en vattenförekomst inte ska uppnå god status eller få en försämrad status till år 2015. För östra Mälaren, inklusive Årstaviken bedöms att risken finns att nuvarande goda ekologiska status inte kan bibehållas till 2015 samt att god kemisk status inte uppnås till 2015.

Förslag till miljö kvalitetsnormer

Östra Mälaren i de delar som berör stadsdelsområdet ska enligt förslaget uppnå/bibehålla en god ekologisk status till 2015 samt uppnå en god kemisk status med tidsfrist till 2021.

Förslag till åtgärdsprogram

I åtgärdsprogrammet föreslås övergripande förslag till åtgärder med syfte att uppnå de föreslagna miljö kvalitetsnormerna. Vattenmyndigheten har konstaterat att det främst är en förändring och anpassning av styrmedlen (juridiska, ekonomiska, informativa) som krävs för att nå ett brett och snabbt genomförande.

Åtgärdsprogrammet ska vara kostnadseffektivt i förhållande till de miljö kvalitetsnormer som ska uppnås på en generell, samhällsekonomisk nivå. I programmet redovisas åtgärder som behöver vidtas av myndigheter och kommuner.

En utgångspunkt i programmet är att ”förorenaren betalar”. Där det är svårt att identifiera en ansvarig bör det behandlas av det allmänna. Kommuner och myndigheter ska årligen, med början år 2011, rapportera vilka åtgärder som

genomförts under året till Vattenmyndigheten. Den sammanlagda kostnaden för genomförandet av åtgärdsprogrammet inom vattendistriktet kommer att uppgå till cirka 590 mnkr per år.

I förslaget till åtgärdsprogram nämns åtgärder såsom kommunernas tillsyn av att miljökvalitetsnormernas uppnås, att skydda dricksvattentäkter, genom planläggning se till att kvalitetsnormerna uppnås samt utveckla vatten- och avloppsplaner i områden som riskerar att inte uppnå god ekologisk och kemisk status.

Miljökonsekvensbeskrivning

Slutsatserna av miljökonsekvensbeskrivningen är att vid ett nollalternativ - inga av åtgärderna i programmet genomförs - blir det svårt att uppnå de föreslagna miljökvalitetsmålen för vattenområdena. Åtgärderna i åtgärdsprogrammet bedöms medföra övervägande positiva miljöeffekter.

Förvaltningens synpunkter

Tillgången till rent vatten är av avgörande betydelse för människor, djur och växter. För Stockholm, som omges av vatten, har det också en mycket viktig roll ur boendemiljö- och rekreationssynpunkt.

Remisshandlingarna är i många delar mycket ämnesspecifika och vänder sig i första hand till stadens fackförvaltningar vilkas verksamheter berörs i större utsträckning. Förvaltningen har genom sina ansvarsområden liten påverkan på omkringliggande vatten. Förvaltningen följer stadens vattenprogram som gäller under perioden 2006-2015 samt deltar i samordningsgruppen för Stockholms vattenprogram vilken samordnas av Miljöförvaltningen.

En fråga som direkt berör förvaltningens verksamhet är strandbaden då förvaltningen ansvarar för drift- och underhåll av dessa. Ansvaret omfattar förutom drift- och underhåll att genomföra mätningar av vattenkvaliteten. Från och med år 2011 ska alla bad som besöks av fler än 200 personer dagligen (s k EU-bad) enligt badvattendirektivet ha upprättat en så kallad badvattenprofil, där badvattenkvaliteten beskrivs. Kostnaden för en badvattenprofil uppgår till cirka 50 000 kronor per bad, profilerna ska årligen uppdateras till en kostnad av cirka 20 000 kronor. Vid försämrad badvattenkvalitet ska orsakerna utredas av verksamhetsutövaren, i detta fall stadsdelsförvaltningen, och utredningar av det slaget kan bli mycket kostsamma.

Med hänsyn till de ökade kostnader som tillkommer för driften av badplatser bör dessa kostnader ingå i stadens fördelningssystem alternativt delvis bäras av annan förvaltning.

Inom Hägersten- Liljeholmens stadsdelsområde anläggs och planeras nya bostadsområden i direkt anslutning till vatten, t ex vid Årstadal och Lövholmen. På grund av klimatförändringarna kommer sannolikt vattenflödena i framtiden öka från Mälaren och havsnivån riskerar att höjas, vilket är viktigt att ta hänsyn till i kommande planering. Stadsdelsnämnden kan genom sin roll som remissinstans vid planärenden medverka till att bevaka detta.

Bilaga

1. Remissmissiv
(Remissunderlaget finns i sin helhet hos förvaltningens handläggare samt på www.vattenmyndigheterna.se under Samråd 09 för ett bättre vatten.)